

Białystok 26 .03. 2015

Prof. zw. dr hab. Jerzy Nikitorowicz

Katedra Edukacji Międzykulturowej

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Uniwersytetu w Białymstoku

Opinia

w sprawie spełnienia lub nie przez dr Beatę Annę Orłowską kryteriów oceny osiągnięć przy ubieganiu się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Analizując przedstawione do oceny prace i dostarczoną dokumentację dr Beaty Anny Orłowskiej zauważyłem, że w jej rozwoju naukowo-badawczym, dydaktycznym i działalności organizacyjnej można wyróżnić kilka nurtów, uzupełniających się i immanentnie z sobą powiązanych. Zauważam systematyczne rozszerzanie i pogłębianie się podejmowanej problematyki i form działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej. Z obszaru kształtowania świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży (praca doktorska i monografia - Świadomość ekologiczna jako problem edukacji szkolnej - 2001) przeszła do obszarów edukacji regionalnej, wielo i międzykulturowej, realizowanej w ostatnich latach bardzo wyraźnie. Poza tym wyraźnie zauważalny jest obszar pracy socjalnej, w tym realizacja projektu międzynarodowego „Podwójny dyplom” z Niemcami. Jak pisze w autoreferacie: *Najważniejszym osiągnięciem naukowym po uzyskaniu stopnia doktora jest w moim przypadku dzieło „Transmisja tożsamości (studium przypadku Łemków)”*. Stąd w pierwszej kolejności zwrócę uwagę na niniejszą pracę.

We wstępie Autorka uzasadnia wartość podjętej tematyki operując pojęciami wielokulturowość, społeczeństwa wielokulturowe, środowisko wielokulturowe, wielokulturowy świat. Jednak nie wyjaśnia i nie rozróżnia rozumienia wielokulturowości, środowisk wielokulturowych, zróżnicowania kulturowego na określonym terytorium państwa od idei wielokulturowości i społeczeństw wielokulturowych. Faktem jest, że żyjemy w warunkach wielokulturowości i podejmujemy próby realizacji idei społeczeństw wielokulturowych, ale czy były i są społeczeństwa wielokulturowe?

Wysoko oceniam uzasadnienie celu przedstawienia transmisji tożsamości kulturowej przedstawicieli trzech pokoleń Łemków zamieszkujących Ziemię Lubuską. Szczególną wartością pracy jest zwrócenie uwagi na pozarodziną transmisję tożsamości, gdyż rodzinna jest bardziej eksponowana i częściej przedstawiana w literaturze przedmiotu. W tym przypadku zauważono inne ważne czynniki związane ze zmianą miejsca zamieszkania (zniszczenia zakorzenienia w wyniku akcji „Wisła”), czynniki polityczne, religijne, kulturowe, osobowościowe. Kolejną wartością pracy jest próba przedstawienia studium przypadku Łemków, gdyż każda mniejszość ma swoją historię, swoje dylematy i problemy do rozwiązania, ma również swoją kulturę do zaprezentowania. Praca stanowi także uzupełnienie informacji o Łemkach przesiedlonych na północne tereny Ziemi Lubuskiej i zwraca uwagę nie tyle na historię i tragedie związane z przesiedleniem, a na problemy teraźniejszości i przyszłości w kontekście trzech elementów tożsamości, które przedstawiam w swoich pracach, między innymi jako spotkanie teraźniejszości z przeszłością i wyobrażaną przyszłością. Należy także wysoko ocenić dokonane analizy z perspektywy edukacji wielokulturowej i międzykulturowej.

Autorka w kolejnych ośmiu rozdziałach i licznych podrozdziałach konsekwentnie realizuje sformułowane idee i cele pracy.

W pierwszym dokonała analizy i wartościowania tożsamości w kontekście wielokulturowości współczesnego świata i zasad edukacji międzykulturowej. Bazując na bogatej interdyscyplinarnej literaturze przedstawiła złożoność problematyki dotyczącej tożsamości współczesnego człowieka, ukazując i charakteryzując wybrane koncepcje tożsamości. Odwołując się do koncepcji Roberta K. Mertona, wskazuje na tzw. „pasy transmisyjne” służące do przekazu wzorców kulturowych, w tym na rodzinę jako najważniejszy „pas transmisyjny”. Zauważa i zwraca uwagę, że przebieg procesu kształtowania się tożsamości zależy od różnego rodzaju czynników, którym podlega każdy członek społeczności (edukacja, grupa rówieśnicza, własna identyfikacja). Nie rozumiem jednak dlaczego tytułuje jeden z podrozdziałów „Tożsamość społeczna a tożsamość jednostkowa”, wskazując wcześniej na tożsamość w procesie (w drodze), ustawicznym rozwoju. Podobnie

kolejny „Tożsamość kulturowa a tożsamość etniczna”. Czy celowe jest przeciwstawianie jednej tożsamości w stosunku do drugiej?

W rozdziale drugim zatytułowanym „Historia pochodzenia i osiedlenia Łemków na Ziemiach Zachodnich” zaprezentowano z wielkim znanstwem historię Łemków jako mniejszość etniczną, wskazując na liczne problemy ich funkcjonowania. Odwołując się do bogatej literatury historycznej Autorka przedstawiła analizowaną grupę i jej dziedzictwo kulturowe. Rozdział ten jest szczególnie ważny w kontekście sformułowanych założeń badawczych i dobrze że znalazł się bezpośrednio przed rozdziałem metodologicznym. Zaprezentowano w nim historię Łemków jako istotny element dotyczący tożsamości przeszłości. Historię zaprezentowano na bazie bogatej literatury przedmiotu, co było podstawą do podjęcia dwóch kolejnych zakresów tożsamości (teraźniejszości i przyszłości) i zaprezentowania ich już jako wyników badań własnych. Uważam, że w tym tkwi istota i wartość niniejszej pracy. Chciałbym zauważyć, że w ostatnim spisie powszechnym GUS podjął próbę badania przynależności narodowo-etnicznej mieszkańców Polski i mamy informację o dwustu różnorodnych, narodowo-etnicznych i regionalnych identyfikacjach, między innymi o łemkowskiej, rusińskiej, bojkowskiej, czyli transmisja tożsamości zachodziła i zachodzi, a przecież możliwość wpisania deklaracji tożsamościowych pojawiała się w spisie powszechnym po raz pierwszy i nie była nagłaśniana.

W kontekście powyższego próba odpowiedzi na pytanie: kim są Łemkowie? wydaje się mieć istotne znaczenie w przebiegu kształtowania się tożsamości i jej transmisji. Zrozumienie specyficznej sytuacji w jakiej znaleźli się Łemkowie po 1947 roku, w wyniku wykorzenia terytorialnego, jest szczególnie istotna w kontekście zakorzenienia w nowym środowisku, oswojenia się z nim, adaptacji, procesów akulturacji w nowych warunkach.

W trzecim rozdziale przedstawione zostały zagadnienia związane z realizowanym projektem badawczym. Wskazano na cele, problemy badawcze, dokonano charakterystyki grupy badanej oraz metody zbierania i analizy materiału badawczego. Wysoko oceniam zamiar i realizację badań i analiz jakościowych z wykorzystaniem Teorii Zachowań Tożsamościowych zaproponowanych przez

Tadeusza Lewowickiego. Jednak na tej bazie można i należałoby przedstawić indywidualne przypadki i typologię transmisji tożsamości. Jestem przekonany, że Autorka dokona tego w kolejnych pracach. Wysoko oceniam analizy doświadczeń i opowieści biograficznych uczestników badań. Badani zostali potraktowani jako zbiorowe studium przypadku (*collectiva case study*), zgodnie z propozycją R. E. Stake'a. Dokonując analizy biografii jednostek ludzkich, które składają się na biografię pewnej społeczności Autorka odwołała się do koncepcji indywidualizmu metodologicznego R. Boudona.

Kolejny rozdział pracy „Znajomość grupy etnicznej i jej specyfiki”, to prezentacja wypowiedzi respondentów w kontekście przyjętego paradygmatu interpretatywnego w korespondencji z paradygmatem humanistycznym i metodologią badań jakościowych. Podobnie następny rozdział, analizujący wiodący element tożsamości, język rodzimy. W rozdziale szóstym Autorka przedstawia tradycje i symbolikę łemkowską, w siódmym życie religijne Łemków i w ostatnim łemkowskie organizacje społeczne i kulturalne. Tak więc rozdziały od czwartego do ósmego stanowią prezentację i analizę uzyskanych wyników badań tożsamości etnicznej Łemków. Jest to próba prezentacji transmisji tożsamości etnicznej wśród współczesnych Łemków. Treści zawarte w tych rozdziałach dotyczą transmisji tożsamości etnicznej z podziałem na występowanie specyficznych „pasów transmisyjnych” w postaci m.in. specyfiki grupy etnicznej, tradycji i symboliki badanej grupy, przekazu języka łemkowskiego, czy roli życia religijnego i działalności w organizacjach społeczno – kulturalnych.

W zakończeniu Autorka podejmuje próbę wskazania dokąd zmiierzają współcześni Łemkowie zamieszkujący północne tereny Ziemi Lubuskiej w kontekście procesu kształtowania się tożsamości etnicznej kolejnych pokoleń.

*

Po analizie rozprawy habilitacyjnej odniosę się do zapisów Ustawy z dnia 18 marca 2011 r. w sprawie zmiany ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 84, poz. 455 z późn. zm.), a przede wszystkim do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1

września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165).

Jako wiodące osiągnięcie, dr Beata Anna Orłowska wskazała na analizowaną wyżej monografię.

Uważam, że praca jest wartościowa w kontekście zaprezentowanych treści teoretycznych i poprawności badań. Analizując poszczególne rozdziały pracy ustawicznie zadawałem sobie pytanie: co z analiz i badań wynika w aspekcie społecznym, naukowym, utylitarnym itd. Z pewnością w pracy mamy do czynienia z prezentacją wielu istotnych informacji, ale przede wszystkim przedstawienie transmisji tożsamości. W pracy „Funkcje pedagogiki społecznej” A. Kamiński, odwołując się do poglądów H. Radlińskiej, podkreślił, że pedagogika społeczna interesuje się *„wpływem ludzi na zapewnienie bytu wartościom przez ich przyjęcie i krzewienie oraz przetwarzanie środowisk <siłami człowieka w imię ideału>.* W tym kontekście oceniana praca dr Beaty Anny Orłowskiej zauważa wagę i moc tożsamości kulturowej, która była „wycofana” i „uśpiona” w pewnym okresie, a obecnie „budzi się” i ma możliwość odbudowy i rewitalizacji w kształtującym się społeczeństwie wielokulturowym. Stąd pozytywnie oceniam niniejszą pracę i inne artykuły dr Beaty Anny Orłowskiej podejmujące problematykę rewitalizacji wartości tożsamościowych, ich przekazu kolejnym pokoleniom, z podkreśleniem ich znaczenia w kreującym się systemie demokratycznego ładu, powstawania i rozwoju nowych struktur rządowych i pozarządowych. Wychodząc z założenia, że od roku 1989 nowe pokolenia osób wchodzi w dorosłość, które jednak nie doświadczyły bezpośrednio życia w okresie realnego socjalizmu, istotne jest zauważenie postaw kolejnych pokoleń, które są kształtowane przez rodzące się formy współżycia w gospodarce wolnorynkowej i liberalnej demokracji.

Podsumowując, za pozytywną oceną niniejszej pracy przemawia:

- podjęcie złożonej problematyki transmisji tożsamości w ujęciu interdyscyplinarnym,
- przedstawienie wybranych koncepcji i efektów badań nad tożsamością, problemami kształtowania się tożsamości,

- przyjęcie i realizacja właściwej dla niniejszej problematyki metody, przeprowadzenie badań jakościowych,
- przedstawione w monografii treści mobilizują do pogłębionych analiz, refleksji i dalszych badań.

Analizując kolejne kryteria oceny osiągnięć dr Beaty Anny Orłowskiej, w kontekście rozporządzenia Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r., stwierdzam, że spełniane są one w większości.

Liczba punktów KBN/MNiSW za publikacje na dzień 03.09.2014r. wynosi 239. Liczba cytowań publikacji według bazy Google Scholar: 2 cytowania. Brak informacji o liczbie cytowań według bazy Web of Science. H-indeks opublikowanych publikacji wynosi 1 (wg www.harzing.com i Google Scholar).

Dr Beata Anna Orłowska stworzyła wspólnie z partnerem niemieckim międzynarodowy projekt na kierunku Praca socjalna/Pedagogika społeczna pt.: „Podwójny dyplom”, który trwa nieprzerwanie już 11 lat. Zwieńczeniem tej współpracy są absolwenci tego kierunku zarówno polscy jak i niemieccy. Ogółem ukończyło ten kierunek 65 studentów niemieckich i 10 studentów polskich. Projekt ten przyczynił się do wymiany doświadczeń nauczycieli. W ramach tych działań prowadzone są międzynarodowe prace badawcze, których wyniki są publikowane w Polsce i w Niemczech. W komparatystyczny proces badawczy wdrażani są również studenci, którzy prowadzą badania w Polsce i w Niemczech i w efekcie przygotowują porównawcze prace licencjackie. Zwieńczeniem tej współpracy była międzynarodowa konferencja zorganizowana przez dr Orłowską pt.: „*Warto było się spotkać. 10 lat doświadczeń polsko – niemieckiego kierunku studiów*”. Wydana została też praca pod Jej redakcją pod tym samym tytułem, którą wysoko oceniam.

Dr B.A. Orłowska jest jednym z dwóch kierowników obecnie realizowanego międzynarodowego projektu badawczego pt. *Stereotypy narodowe: Cygana/Roma, Ukraińca, Niemca i Polaka* wśród studentów polskich, niemieckich, ukraińskich i węgierskich.

Za pracę naukową i dydaktyczną oraz organizacyjną w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej Habilitanta otrzymywała systematycznie nagrody rektora PWSZ poczynając od roku 2003. Za zasługi dla PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim została odznaczona odznaką *Zasłużony dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim*. Za

wybitne zasługi dla rozwoju miasta Uchwałą Rady Miasta Gorzowa w 2005 r. otrzymała Odznakę Honorową Miasta Gorzowa Wlkp.

Wygłosiła 21 referatów na międzynarodowych konferencjach i 29 na krajowych konferencjach. M.in. referat „*Haupt-und Nebenstudiengang in der Lehreraus – bildung in Polen und die kulturelle Vielfalt des Europäischen Hochschulraums*“ - Międzynarodowa Konferencja w Wiedniu pt.: „*Neue Architekture In Europäischen Hochschulraum*” – Akademia Pedagogiczna, Wiedeń 7-8.05.2009., referat „*O Łemkach nie tylko dla Łemków. (O potrzebie edukacji etnicznej w szkole)*”- Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „*Łemkowie - ostatni Mohikanie Europy*”-Krynica Górska 23-24 czerwca 2009. referat „*Wielokulturowość na pograniczu polsko – niemieckim*” - Międzynarodowe Spotkanie ze studentami międzynarodowego kierunku w Brandenburgische Technische Universität (BTU) w Cottbus (Niemcy), , Cottbus, Niemcy, 3-4.12.2013r., referat „*Contemporary young Lemkos – the question of identity*” - II Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „*The Educational and Social World of a Child Discourse of Communication, Subjectivity and Cyborgization*” 26 marca 2014r., Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Mając na uwadze & 5 związany z kryteriami oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta, chciałbym zauważyć:

1. uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych - udział w projekcie Euroregionalnym Pro Europa Viadrina – „*Warto było się spotkać. 10 lat doświadczeń polsko – niemieckiego kierunku studiów*”.
2. udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji - udział w około 90 konferencjach (26 – międzynarodowych i 46 krajowych).

M.in. udział jako moderator w spotkaniu ekspertów pt.: *Lebenswelten älterer Menschen teitzunehmen*, w: Albert – Schweitzer – Familienmerk, Spremberg, Niemcy - 05.11.2012r.

3. Otrzymane nagrody i wyróżnienia – m.in. Nagroda Kuratora Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, nagrody rektora PWSZ i inne.
4. Udział w konsorcjach i sieciach badawczych – nie brała udziału.
5. Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych - obecnie jest jednym z kierowników Międzynarodowego Projektu Badawczego pt.: *Stereotypy narodowe: Cygana/Roma, Ukraińca, Niemca i Polaka.*

Projekt jest realizowany przy współpracy z uczelniami partnerskim Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim: Uniwersytet Brandemburski/Cottbus (Niemcy), Narodowy Uniwersytet Przykarpcki im. Wasyla Stefanyka w Iwano – Frankowsku (Ukraina), Instytutem Studiów Politycznych PAN w Warszawie – Zakładem Studiów nad Niemcami.

Kierownicy projektu – dr Beata Orłowska, dr Piotr Krzyżanowski

Członkowie międzynarodowego naukowego zespołu badawczego:

- *prof. dr hab. Wołodmyr Welykoczyj* - dyrektor Instytutu Turystyki, Narodowego Uniwersytetu Przykarpckiego im. Wasyla Stefanyka w Iwano – Frankowsku (Ukraina),

- *prof. Ulrich Petzold* Brandemburski Techniczny Uniwersytet w Cottbus (Niemcy),

- *dr Kay Mengel* – koordynator polsko – niemieckiego kierunku na Brandemburskim Technicznym Uniwersytecie w Cottbus (Niemcy),

- *doc. dr Beata Orłowska* – Dyrektor Akademickiego Centrum Badań Euroregionalnych, kierownik Pracowni Etnopedagogiki,

- *dr Piotr Krzyżanowski* – kierownik Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi,

- *dr hab. Paweł Leszczyński* – kierownik Pracowni Analiz Wschodniego Sąsiedztwa,

- *dr Paweł Popieliński* - Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie – Zakład Studiów nad Niemcami,

- *dr Mirosław Pecuch* – Muzeum Lubuskie w Gorzowie Wielkopolskim,

- *mgr Łukasz Budzyński* – Pracownia Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi,

- *mgr Halina Uchto* – Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Zagranicą,

- *mgr Sławomir Szenwald* - Pracownia Etnopedagogiki, koordynator polsko – niemieckiego kierunku kształcenia.

Konsultacja naukowa – *prof. dr hab. Janusz Faryś* (Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego), *dr hab. Przemysław Rotengruber* (Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

7. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych: Stowarzyszenia *Lemko Tower* w Strzelcach Krajeńskich - sekretarz Stowarzyszenia *Lemko Tower*, współpracuje z Nadnoteckim Towarzystwem Kultury, od 2013r. jako redaktor współpracujący prezentuje artykuły z zakresu wielokulturowości, które publikowane są na łamach *Kwartalnika Drezdeneckiego*, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, Towarzystwo Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Papuszy, Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Międzykulturowej.

8. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki:

W ramach działalności popularyzującej naukę dr Orłowska prowadzi wykłady i seminaria dla środowiska lokalnego, m.in.: „*Mniejszość etniczna Łemków na ziemi lubuskiej*” – na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Dębnie Lubuskim, wykłady w ramach Festiwalu Kultury Europejskiej w Gorzowie Wielkopolskim na temat wielokulturowości i problemów mniejszości narodowych i etnicznych w szkołach europejskich, prowadziła warsztaty dla studentów w Stowarzyszeniu w Albert Schweitzer – Familienmerk, Spremberg występowała jako ekspert z zakresu pracy pracowników socjalnych na pograniczu polsko - niemieckim ze strony Polski w ramach spotkania ekspertów w Niemczech w Albert Schweitzer – Familienmerk, Spremberg.

9. Opieka naukowa nad studentami w toku specjalizacji:

Sprawowała opiekę naukową nad studentkami w kole naukowym. Efektem tej działalności były publikacje studentek na konferencjach.

10. Opieka naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego:

Nie sprawowała opieki nad doktorantami.

11. staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;

Odbyła 3 staże naukowe w ramach Erasmusa w Niemczech.

Uczestniczyłam w 24 wyjazdach wykładowych w Niemczech, Francji, Austrii i Włoszech.

12. Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;

Była przewodniczącą zespołu przygotowującego Raport dla Urzędu Miasta w Gorzowie Wielkopolskim nt. sytuacji dzieci i młodzieży w obszarze zapobiegania narkomanii w roku akademickim 2003/2004.

13. udział w zespołach eksperckich i konkursowych;

Była członkiem zespołu ds. stypendiów przy Prezydencie Miasta Gorzowa Wlkp. z ramienia PWSZ im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. w 2013r.

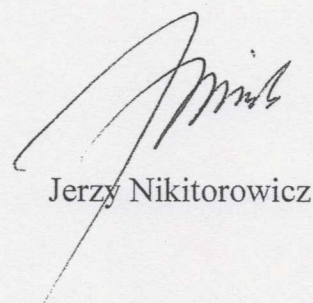
14. Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

Na wniosek Działu Wydawnictw PWSZ im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim recenzowała monografię autorstwa Pani dr Renaty Nadobnik pt.: „*Elementy leksykograficzne w podręcznikach do nauczania języka niemieckiego w Polsce*”.

W przedstawionej dokumentacji, bardzo rzetelnie przygotowanej, na uwagę zasługują także prace wydane pod redakcją (współredagowane) z zamieszczonymi w tych pracach artykułami i komunikatami dr Orłowskiej. Prace te dotyczą istotnych współcześnie problemów i zasługują na wysoką ocenę merytoryczną. Poza tym są ważnym wskaźnikiem pracy zespołowej. Miedzy innymi: *Mniejszości regionu pogranicza polsko-niemieckiego. Separacja. Adaptacja. Integracja. Asymilacja* pod red. B.A. Orłowskiej i K. Wasilewskiego, Gorzów Wielkopolski 2012., *Gorzów miastem wielu kultur* pod red. B.A. Orłowskiej, P.J. Krzyżanowskiego, Gorzów Wielkopolski 2014., *Romowie w Europie. Tożsamość i współczesne wyzwania* pod red. J. Farysia, P.K. Krzyżanowskiego, B.A. Orłowskiej. W tych pracach wysoko oceniam artykuły dr Orłowskiej na temat edukacji dzieci romskich, wielokulturowości województwa lubuskiego w kontekście edukacji dzieci i młodzieży, jak też „praktykowania międzykulturowości wśród uczniów gorzowskich gimnazjalistów”.

Mając na uwadze rozprawę habilitacyjną oraz kompetencje naukowe, dydaktyczne i organizacyjne wynikające z przedstawionej do oceny dokumentacji uważam, że rozprawa habilitacyjna i całokształt dorobku naukowo-dydaktycznego i organizacyjnego odpowiadają wymaganiom stawianym przez wyżej wskazywaną Ustawę. Nadanie dr Beacie A. Orłowskiej tytułu doktora habilitowanego nauk społecznych uważam za uzasadnione.

Białystok dnia 26.03.2015

Jerzy Nikitorowicz